

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Shqip

ألواني

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Besimi i vërtetë dhe çfarë bie ndesh me të

Autori: Hoxha i nderuar
Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Besimi i vërtetë dhe çfarë bie ndesh me të

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Autori: Hoxha i nderuar
Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Broshura e parë

Besimi i saktë dhe çfarë bie ndesh me të

Çdo lavdërim i takon vetëm Allahut, ndërsa salavatet dhe selamet qofshin për Muhamedin, pas të cilit nuk ka më profet, si dhe për familjen dhe shokët e tij!

Meqë besimi i saktë është baza dhe themeli i fesë islame, mendoj se është e rëndësishme të flitet për këtë temë, si dhe të bëhen trajtesa dhe të shkruhen libra për shpjegimin dhe sqarimin e saj.

Bazuar në argumentet fetare të Librit (Kuranit) dhe Sunetit, e dimë se veprat dhe fjalët janë të vlefshme e të pranuar vetëm nëse burojnë nga një besim i saktë, ndryshe, nëse besimi nuk është i saktë, të gjitha veprat dhe fjalët që rrjedhin prej tij janë të pavlefshme, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿...وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ﴾

"Kushdo që mohon besimin, veprat e tij do të zhvlerësohen dhe në jetën tjetër ai do të jetë i prej të dështuarve" (El Maide, 5)

Allahu i Lartësuar thotë gjithashtu:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ

وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿١٥﴾﴾

"Me të vërtetë, të është shpallur ty (o

Muhamed), si dhe atyre që kanë qenë para teje: "Nëse i shoqëron Allahut diçka tjetër (në adhurim), me siguri që punët e tua do të zhvlerësohen dhe do të jesh ndër të humburit" (Ez Zumer, 65)

Ajetet që flasin për këtë temë janë të shumta. Libri i qartë i Allahut (Kurani) dhe Suneti i të Dërguarit të Tij të besnik ﷺ kanë dëshmuar se besimi i vërtetë përmbledhet në gjashtë çështje: besimin në Allahun, melekët e Tij, librat e Tij, të dërguarit e Tij, Ditën e Fundit dhe në paracaktimin (kaderin), qoftë i mirë apo i keq. Pra, këto gjashtë çështje janë bazat e besimit të saktë, të cilat janë shpallur në Kuranin famëlartë dhe me të cilat Allahu e dërgoi të Dërguarin e Tij, Muhamedin ﷺ.

E argumentet për këto gjashtë baza, në Kuran dhe në hadithet e sakta, janë të shumta, si për shembull:

Së pari: argumentet nga Libri i Allahut; ndër të cilët veçojmë fjalën e Allahut të Lartësuar:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ...﴾

"Mirësia nuk është të kthyerit e fytyrës suaj nga lindja dhe perëndimi, por mirësia është (cilësi) e atij që beson Allahun, Ditën e Fundit, engjëjt, Librin dhe profetët..." (El Bekare, 177)

Gjithashtu fjala e Allahut të Lartësuar:

﴿عَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ...﴾

"I Dërguari beson në atë (Kuranin) që i është shpallur nga Zoti i tij e po ashtu dhe besimtarët: të gjithë besojnë në Allahun, engjëjt e Tij, librat e Tij dhe të dërguarit e Tij (duke thënë): "Ne nuk bëjmë dallim mes asnjërit prej të dërguarve të Tij..." (El Bekare, 285)

Gjithashtu fjala e Allahut të Lartësuar:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُونَ بِاللَّهِ وَرُسُولِهِ ءَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ءَالْكِتَابِ الَّذِي أُنزِلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦﴾﴾

"O ju të cilët keni besuar! Besoni Allahun, të Dërguarin e Tij, Librin, që ia ka zbritur të Dërguarit të Tij dhe Librin që e ka zbritur më parë. Kushdo që mohon Allahun, engjëjt e Tij, Librat e Tij, të Dërguarit e Tij dhe Ditën e Kiametit, ai, me të vërtetë, ka humbur larg prej udhës së drejtë." (En Nisa, 136)

Gjithashtu fjala e Allahut të Lartësuar:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾﴾

"A nuk e di ti, se Allahu di çdo gjë, që është në qiej e në Tokë? Të gjitha këto janë (shënuar) në Libër. Me të vërtetë, kjo është e lehtë për Allahun."

(El Haxh, 70)

Së dyti: argumentet nga Suneti; ndër të cilat veçojmë hadithin e njohur, të cilin e shënon Muslimi në "Sahihun" e tij, nga prijësi i besimtarëve, Umer ibn Hatabi (Allahu qoftë i kënaqur me të!), se Xhibrili, alejhi selam, e pyeti Profetin ﷺ për imanin, e ai i tha:

«الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ».

“Imani është të besosh në Allahun, në melekët e Tij, në librat e Tij, në të dërguarit e Tij, në Ditën e Fundit dhe të besosh në kaderin (paracaktimin), qoftë i mirë, qoftë i keq.”¹ E deri në fund të Hadithit. Këtë hadith e shënojnë gjithashtu Buhariu dhe Muslimi — me një ndryshim të vogël — nga Ebu Hurejra (Allahu qoftë i kënaqur me të!).

Nga këto gjashtë baza rrjedh gjithçka që muslimani e ka obligim ta besojë sa i përket së drejtës së Allahut të Lartësuar, çështjes së ringjalljes dhe gjërave të tjera të botës së fshehtë (ar. gajb), nga ato që na kanë treguar Allahu i Lartësuar dhe i Dërguari i Tij ﷺ.

Shpjegimi i këtyre gjashtë bazave është si vijon:

¹ Transmetoi Muslimi nr. 8.

Baza e parë: besimi në Allahun e Lartësuar.

Në këtë bazë përfshihen disa çështje; disa prej të cilave janë: Besimi se Ai është i Adhuruari i vërtetë, i Cili e meriton adhurimin, e askush pos Tij nuk e meriton; sepse Ai është Krijuesi i robërve, Mirëbërësi ndaj tyre, Furnizuesi i tyre dhe i Dijshmi rreth gjërave të tyre të fshehta e të hapura, i Gjithëfuqishmi për t'i shpërblyer të bindurit dhe për t'i ndëshkuar të pabindurit.

Allahu i Lartësuar i krijoi xhinët e njerëzit për kryerjen e këtij adhurimi dhe i urdhëroi për të. Në lidhje me këtë Ai ka thënë:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطِيعُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾﴾

"Xhindet dhe njerëzit i kam krijuar vetëm që të Më adhurojnë.

Unë nuk kërkoj prej tyre risk, as nuk dëshiroj që të Më ushqejnë.

Vërtet, Allahu është Furnizuesi i vetëm, i Fuqishmi, i Plotpushtetshmi." (Edh Dharijat, 56-58)

Allahu i Lartësuar gjithashtu ka thënë:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾﴾

"O njerëz! Adhuroni Zotin Tuaj, i Cili ju ka krijuar ju dhe ata që ishin para jush, që të mund të ruheni (nga të këqijat);

i Cili e ka bërë për ju tokën shtresë dhe qiellin ndërtesë; i Cili prej së larti zbret ujë dhe nëpërmjet tij bën që të rriten fruta si ushqim për ju. Prandaj mos sajoni me vetëdije zota të barabartë me Allahun." (El Bekare, 21-22)

Allahu i dërgoi profetët dhe i zbriti librat për të shpjeguar këtë të vërtetë dhe për të thirrur tek ajo, si dhe për të tërhequr vërejtjen nga ajo që e kundërshton atë, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

"Çdo populli Ne i çuam një të dërguar (që u thoshte): "Adhuroni Allahun dhe shmangni idhujt..." (En Nahl, 36)

Allahu i Lartësuar gjithashtu ka thënë:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا

فَاعْبُدُونِ﴾

"Ne nuk kemi dërguar asnjë të dërguar para teje, e që të mos i kemi shpallur se: "S'ka zot tjetër përveç Meje, andaj më adhuroni (vetëm) Mua!" (El Enbija, 25)

Gjithashtu Allahu i Lartmadhëruar ka thënë:

﴿الرَّكَّابُ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۖ أَلَا تَعْبُدُونَهُ إِلَّا

اللَّهُ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿١﴾

"Elif Lám Râ. Ky është një Libër, vargjet e të cilit janë radhitur mrekullueshëm dhe janë parashtruar me hollësi nga ana e Atij që është i urtë dhe i gjithëdijshëm.

Të adhuron vetëm Allahun, sepse unë (Muhamedi) jam për ju një paralajmërues dhe sjellës i lajmit të mirë prej Tij" (Hud, 1-2)

Realiteti i këtij adhurimi nënkupton që të veçohet Allahu i Lartësuar me të gjitha adhurimet që i bëjnë robërit, si: lutja, frika, shpresa, namazi, agjërimi, kurban, zotimi dhe lloje të tjera të adhurimeve; pra, të bëhen në formën e nënshtimit ndaj Tij, me dëshirë për shpërblimin e Tij dhe frikë nga dënimi i Tij, me dashuri të plotë për Të dhe me përlësi para madhësisë së Tij.

Kushdo që mediton në Kuranin Famëlartë, do të gjejë se pjesa më e madhe e tij ka zbritur rreth kësaj baze madhështore; siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

"Njëmend, Ne ta kemi zbritur ty Librin me të vërtetën. Andaj adhuro vetëm Allahun me përkushtim të sinqertë ndaj Tij!

Vetëm Allahut i takon adhurimi i vërtetë. Sa për ata që marrin mbrojtës të tjerë, përveç Tij, duke thënë: "Ne u lutemi atyre vetëm që të na afrojnë tek Allahu", Allahu me siguri që do t'i gjykojë për mospajtimet që kanë pasur. Vërtet, Allahu nuk e udhëzon atë që është gënjeshtar e mohues." (Ez Zumer, 2-3)

Po ashtu, fjala e të Lartësuarit:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

"Zoti yt ka urdhëruar, që të mos adhuroni askënd tjetër përveç Atij..." (El Isra, 23)

Po ashtu, fjala tjetër e Tij:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

"Andaj, lutjuni Allahut me adhurim të singertë ndaj Tij, edhe nëse këtë e urrejnë jobesimtarët!" (Gafir, 14)

Po kështu, kush mediton mbi sunnetin profetik, do të vërejë se kësaj baze madhështore i është kushtuar rëndësi e veçantë edhe aty. Nga suneti profetik mund të veçojmë atë që përcillet në sahihun e Buhariut dhe të Muslimit, nga Muadhi (Allahu qoftë i kënaqur me të!), se Profeti ﷺ ka thënë:

«حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

"E drejta e Allahut kundrejt njerëzve është që ta

adhurojnë Atë dhe të mos i bëjnë ortak asgjë.”¹

Te besimi në Allahun përfshihet gjithashtu: besimi në pesë shtyllat e Islamit që Allahu i ka bërë të detyrueshme ndaj robërve të Tij.

Këto pesë shtylla janë: dëshmia se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut, falja e namazit, dhënia e zekatit, agjërimi i Ramazanit dhe kryerja e haxhillëkut në Qabe, për atë që ka mundësi për këtë, si edhe farze të tjera që i ka sjellë Sheriati i pastër.

Shtylla më e rëndësishme dhe më madhëshore e Islamit është dëshmia se s’ka të adhuruar të denjë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Tij. Kjo dëshmi kërkon që adhurimi t’i kushtohet vetëm Allahut dhe t’i mohohet gjithkujt tjetër përveç Tij. Ky është kuptimi i la ilahe il-lallah; domethënia e saj – siç kanë thënë dijetarët, Allahu i mëshiroftë – është: nuk ka të adhuruar të denjë përveç Allahut. Bazuar në këtë: çdo gjë që adhurohet përveç Allahut – qoftë njeri, melek, xhin apo diç tjetër – është i adhuruar me patëdrejtë, ndërsa i Adhuruari me të drejtë është vetëm Allahu, i Cili nuk ka shok, siç thotë i Lartësuari:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ...﴾

¹ Transmetuan Buhariu nr.2856 dhe Muslimi nr.30

"Kjo është kështu, sepse Allahu është e Vërteta (i vetmi që meriton të adhurohet), kurse gjithçka që adhurohet përveç Tij, është e pavërteta..." (El Haxh, 62)

Më lart e kemi sqaruar se Allahu i Lartësuar i krijoi xhinët dhe njerëzit për këtë bazë themelore dhe i urdhëroi ta përmbushin atë; i dërgoi profetët e Tij për këtë gjë dhe për këtë shkak i shpalli Librat e Tij. Andaj, mendoje mirë dhe medito shumë mbi këtë gjë, në mënyrë që të të bëhet e qartë gjendja e injorancës në të cilën kanë rënë shumë muslimanë si pasojë e padijes së thellë rreth kësaj baze madhështore, sa që adhuruan bashkë me Allahun edhe të tjerë, kështu që të drejtën e Tij madhështore (adhurimin) ia kushtuan dikujt tjetër pos Tij. Allahut i kërkojmë ndihmë!

Prej besimit në Allahun e Lartësuar është besimi se Ai është Krijuesi i kësaj bote, Ai që i drejton punët e tyre dhe Ai që i dirigjon ata me dijen dhe fuqinë e Tij, ashtu siç do Ai, dhe se Ai është Sunduesi i kësaj bote e i botës tjetër dhe Zoti i të gjitha krijesave, nuk ka Krijues tjetër përveç Tij dhe nuk ka Zot pos Tij. Ai i dërgoi profetët dhe i zbriti librat për t'i përmirësuar robërit dhe për t'i thirrur ata drejt asaj që i shpëton e i përmirëson ata në të tashmen dhe në të ardhmen. Allahu i Lartësuar nuk ka ortak në të gjitha këto. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

"Allahu është Krijuesi i çdo gjëje dhe Ai është Mbikëqyrës i çdo gjëje." (Ez Zumer, 62)

Po ashtu Allahu i Lartësuar thotë:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

"Në të vërtetë, Zoti juaj është Allahu, që krijoi qiejt dhe Tokën për gjashtë ditë e pastaj u ngrit mbi Fron. Ai me errësirën e natës e mbulon ditën, e cila e ndjek atë; Dielli, Hëna dhe yjet i përulen urdhrit të Tij. Vetëm Atij i përket Krijimi dhe Urdhërimi. Qoftë bekuar Allahu, Zoti i botëve!" (El Araf, 54)

Gjithashtu prej besimit në Allahun e Lartësuar është: besimi se Allahut i përkasin emrat më të bukur dhe cilësitë më të larta, të përmendura në Librin e Tij të Madhërishëm dhe të vërtetuara nga Profeti i Tij ﷺ, pa i shtrembëruar, mohuar, pa u përshkruar formë dhe pa i shëmbëlyer.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

"Asgjë nuk i shëmbëllen Atij. Ai i dëgjon të gjitha dhe i sheh të gjitha." (Esh Shura, 11)

Prandaj ato duhet të merren siç kanë ardhur, pa u përshkruar formë, duke besuar në kuptimet madhështore që ato përmbajnë, të cilat janë cilësi të Allahut të Lartësuar, dhe se është obligim për ta përshkruar Atë me to në mënyrën e denjë për Të,

pa i përngjasuar krijesave të Tij në asgjë prej cilësive të Tij. Gjithashtu Allahu i Lartmadhëruar thotë:

﴿فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾^(VI)

"Andaj, mos krahasoni asnjë me Allahun! Në të vërtetë, Allahu di, ndërsa ju nuk dini." (En Nahl, 74)

Ky është besimi i ehli sunetit dhe xhematit, që prej shokëve të të Dërguarit të Allahut ﷺ dhe pasuesve të tyre në mirësi; në emrat dhe cilësitë e Allahut të Lartësuar. Kjo njëherazi është ajo që imam Ebu Hasen Eshariu (Allahu e pastë mëshiruar!) e citon në librin "El Mekalat", nga ithtarët e hadithit dhe të sunetit, veç tij këtë besim (doktrinë) e kanë cituar dhe dijetarë e besimtarë të tjerë.

Euzaiu (Allahu e pastë mëshiruar!) ka thënë: Zuhri dhe Mekhuli u pyetën për ajetet që flasin rreth cilësive (të Allahut), dhe të dy thanë: "Kalojini (pranojini) ashtu siç kanë ardhur."¹

Gjithashtu Euzaiu (Allahu e pastë mëshiruar!) ka thënë: Ne-ndërkohë që tabiinët ishin të shumtë-, thoshim se Allahu i Lartësuar është mbi Arshin e Tij dhe se i besojmë cilësitë e Allahut që janë cekur në

¹ E shënojnë Lalekai në Sherh Usul el-l'tikad (735); dhe Ibn Abdi el-Berri në Xhamiu'l-ilm ue fadlihi (1801), por me fjalën "hadithet (e cilësive)" në vend të "ajeteve të cilësive"; teksti i tij është: "Transmetoni këto hadithe ashtu siç kanë ardhur dhe mos polemizoni për to."

hadithet e Profetit a.s.)¹.

Uelid ibn Muslimi, -Allahu e mëshiroftë!-, ka thënë: "Maliku, Evzaiu, Lejth ibn Sadi dhe Sufjan Theuriu (Allahu i pastë mëshiruar!) janë pyetur për hadithet që kanë ardhur rreth cilësive (të Allahut), e ata të gjithë thanë: 'Kalojini (pranojini) ashtu siç kanë ardhur, pa u dhënë formë.'"².

Kur Rabia ibn Ebu Abdurrahmani, mësuesi i imam Malkut, (Allahu i pastë mëshiruar të dy!) u pyet për lartësimin (e Allahut mbi Arsh, ar. el Istiva), tha: "Istivaja nuk është e panjohur, por mënyra është e papërceptueshme. Mesazhi hyjnor është prej Allahut, e Profeti e ka për obligim ta kumtojë qartë, e ne ta besojmë atë."³ Kur imam Maliku (Allahu e pastë mëshiruar!) u pyet për këtë, tha: "Istivaja (lartësimi i Allahut mbi Arsh) është e ditur, por mënyra është e panjohur, besimi në të është obligim, ndërsa pyetja për të është bidat (risi në fe)." Pastaj i tha pyetësit: "Unë shoh se ti je njeri i keq!" Pastaj urdhëroi që ta nxirrnin jashtë.⁴ Ky

¹ (E shënon Bejhekiu në "El-Esma ues-Sifat", numër 865; zinxhirin e tij e ka saktësuar Ibn Tejmije në "El-Hameviye" (f. 269); dhe Dhehebiu ka thënë në "El-Ard" (2/223): "Transmetuesit e tij janë imamë të besueshëm.")

² (E shënojnë Lalekai në "Sherhu usulil itikad", numër 930; Bejhekiu në "El-esma ues-sifat", numër 955)

³ E shënojnë Lalekai, në "Sherhu usulil itikad", numër 665 dhe Bejhekiu, në "El-esma ues-sifat", numër 868)

⁴ E shënojnë Lalekai në "Sherhu usulil itikad", numër 664; Ebu Nuajmi në "Hiljetul evlija", 325/6; dhe Bejhekiu në "El-esma ues-sifat", numër 867).

kuptim po ashtu është transmetuar nga nëna e besimtarëve, Umu Seleme (Allahu qoftë i kënaqur me të!)¹.

Imam Ebu Abdurrahman Ibn el-Mubarek (Allahu e pastë mëshiruar!) ka thënë: “Ne e dimë Zotin tonë të Lartësuar se Ai është mbi qiejt e Tij, mbi Arshin (Fronin Hyjnor) e Tij, i ndarë nga krijesat e Tij.”²

Fjalët e imamëve rreth kësaj teme janë tejet të shumta dhe është e pamundur t'i citojmë në këtë ligjëratë. Kushdo që dëshiron të lexojë më shumë për këtë temë, le të shikojë atë që dijetarët e Sunetit kanë shkruar rreth këtij kapitulli, siç është libri “Es Sunneh”, nga Abdullahu, i biri i imam Ahmedit, libri “Et Teuhid”, i imamit të nderuar, Muhamed ibn Huzejme, libri “Es Suneh”, i Ebu Kasim Lalekaiut dhe libri “Es Suneh”, i Ebu Bekër ibn Ebu Asimit, si dhe përgjigjja e shejhul-islam Ibn Tejmijes për banorët e Hamasë, e cila është një përgjigje madhështore dhe shumë e dobishme, në të cilën ai (Allahu e pastë mëshiruar!) e sqaroi besimin e ehlu sunetit, ku transmetoi shumë fjalë të tyre. Gjithashtu ai përmendi argumente fetare dhe racionale, që tregojnë vlefshmërinë e asaj që tha ehlu suneti dhe pavlefshmërinë e asaj që thanë

¹ E shënojnë Muzekiu në “El-Muzekijat”, nr. 29, Ibn Bettah në “El-Ibaneh”, nr. 120, dhe Lalekai në “Sherh Usulil itikad”, nr. 663

² Transmetoi Darimiu në “Refuzimi ndaj Xhehmive” nr.67 dhe Bejhekiu në “Emrat dhe Cilësitë” nr.903

kundërshtarët e tyre.

Si dhe libri i tij (i Ibn Tejmijes), "Akidja Tedmurite", në të cilin i ka shtjelluar çështjet më gjerësisht dhe e sqaroi besimin e ehlu sunetit me argumente fetare dhe racionale, si dhe iu kundërpërgjigj kundërshtarëve në një mënyrë që e shfaq të vërtetën dhe e hedh poshtë të kotën, për këdo nga dijetarët që vështron në të, me qëlim të mirë dhe dëshirë për ta ditur të vërtetën. Përmbledhtazi: Akideja e ehli sunetit dhe xhematit në kapitullin e emrave dhe cilësive është se ata ia pohuan Allahut të Lartësuar atë që Ai ia pohoi Vetes në Librin e Tij, ose ia pohoi Atij i Dërguari i Tij, Muhamedi ﷺ, në Sunetin e tij; pohim pa përngjasim; dhe e lartësuan dhe e dëlirësuan Atë nga përngjasimi me krijesat e Tij, me një mënyrë të pastër nga mohimi e refuzimi; e kështu shpëtuan nga kontradikta. Ata vepruan sipas të gjitha argumenteve; me ndihmën e Allahut; sepse ky është ligj i Allahut të Lartësuar në lidhje me atë që kapet fort pas së vërtetës me të cilën Allahu i dërgoi profetët e Tij, bëri përpjekje maksimale për këtë dhe qe i singertë me Allahun në kërkesën e tij për ta udhëzuar në të vërtetën dhe për ta bërë ngadhënjimtar përmes argumenteve të tij. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...﴾

"Por Ne e godasim të pavërtetën, me të vërtetën, e cila e shkatërron atë dhe ajo zhduket..." (El Enbija, 18)

Allahu i Lartësuar thotë:

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

"Sapo ata të të sjellin çfarëdo argumenti, Ne të sjellim të Vërtetën dhe shpjegimin më të mirë." (El Furkan, 33)

Kushdo që e kundërshton ehlu sunetin në atë që ata besojnë në temën e emrave dhe cilësive (të Allahut), medoemos bie në kundërshtim me argumentet fetare dhe racionale, duke qenë kështu kontradiktor i qartë në gjithçka që pohon dhe mohon. Hafidh Ibn Kethiri (Allahu e pastë mëshiruar!), në tefsirin e tij të njohur, ka cekur disa fjalë të bukura rreth kësaj çështjeje, teksa e komenton fjalën e Allahut të Lartësuar:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ...﴾

"Në të vërtetë, Zoti juaj është Allahu, që krijoi qiejt dhe Tokën për gjashtë ditë e pastaj u ngrit mbi Fronin hyjnor..." (El Araf, 54)

Është mirë t'i citojmë këtu, sepse dobia e tyre është e madhe; ka thënë (Allahu e pastë mëshiruar!) si vijon:

"Mendimet e njerëzve rreth kësaj çështjeje janë

tejet të shumta, e nuk është ky rasti për t'i përmendur në mënyrë të detajuar, por do të ndjekim në këtë çështje metodologjinë e selefu salihut (paraardhësve të drejtë): Malikut, Evzaiut, Theuriut, Lejth ibn Sadit, Shafiut, Ahmedit, Is'hak ibn Rahavejhut dhe imamëve të tjerë të muslimanëve, të hershëm dhe bashkëkohorë, që ishte: "Pranimi dhe kalimi i ajeteve të cilësive të Allahut ashtu siç kanë ardhur, pa u dhënë formë, pa i shëmbëllyer dhe pa i mohuar/refuzuar." Ajo që shfaqet në mendjet e atyre që e shëmbëllejnë Allahun, nuk i atribuohet Atij, sepse Allahut nuk i ngjan asgjë prej krijesave të Tij"

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

"Asgjë nuk i shëmbëllen Atij. Ai i dëgjon të gjitha dhe i sheh të gjitha." (Esh Shura, 11) Çështja është ashtu siç kanë thënë imamët, si Nuajm ibn Hamad Huzaiu, mësuesi i Buhariut, i cili është shprehur: "Ai që e shëmbëllen Allahun me krijesat e Tij, bën kufër; ai që e mohon atë me të cilën Allahu e përshkroi Vetën, bën kufër."¹ Nuk ka shëmbëllim (të Allahut me krijesat) në tekstet që Allahu e ka përshkruar Vetën ose e ka përshkruar Atë i Dërguari i Tij. Së këndejmi, kushdo që ia atribuon

¹ E shënon Dhehebiu në "El-Uluv" (464), ndërsa Albani në "Muhtesar el-Uluv" (f. 184) ka thënë: "Ky është zinxhir i saktë, transmetuesit e tij janë të besueshëm e të njohur."

Allahut të Lartësuar atë që ka ardhur në ajetet e qarta dhe hadithet e sakta, në atë mënyrë që i takon madhërisë së Allahut dhe ia mohon Atij çdo mangësi, ka marrë rrugën e udhëzimit¹." Mbaroi fjala e Ibn Kethirit (Allahu e pastë mëshiruar!).

Në besimin në Allahun përfshihet gjithashtu bindja se imani (besimi) është fjalë dhe vepër, që shtohet me adhurim dhe pakësohet me mëkatim, dhe se nuk lejohet të shpallet qafir ndonjë prej muslimanëve për asnjë nga mëkatet që janë më të vogla se shirku dhe kufri, si: kurvëria, vjedhja, konsumimi i kamatës, pirja e pijeve dehëse, mosbindja ndaj prindërve dhe mëkatet e tjera të mëdha, përderisa nuk i quan të lejuara, bazuar në fjalën e Allahut të Lartësuar:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...﴾

"Vërtet, Allahu nuk fal që të adhurohet dikush apo diçka tjetër veç Atij, por gjynahet e tjera më të vogla ia fal kujt të dojë..." (En Nisa, 48) Bazuar po ashtu në atë që është transmetuar në hadithet muteuatire nga i Dërguari i Allahut ﷺ, si hadithi:

﴿إِنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ﴾.

"Me të vërtetë Allahu do të nxjerrë nga Zjarri

¹ Shih Tefsir Ibn Kethir, 3/426,427.

këdo që ka në zemër besim sa kokrra e sinapit."¹.

Baza e dytë: besimi në melekët,

Kjo bazë përmban dy çështje: Çështja e parë: besimi në melekët në mënyrë të përgjithshme; që do të thotë se besojmë se Allahu ka melekë që i krijoj për t'iu bindur Atij dhe i përshkroi ata si:

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ أَرَضَىٰ وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٦٨﴾﴾

"Ata thanë: "I Gjithëmëshirshmi ka për Vete një bir". Qoftë i lavdëruar Ai dhe i lartësuar! Jo, ata janë robër të nderuar."

"Ata nuk flasin para (Fjalës së) Tij dhe veprojnë me Urdhrin e Tij."

"Ai e di se ç'ka para tyre (ç'kanë vepruar) dhe ç'ka pas tyre (çfarë do të veprojnë), ndërsa ata ndërmjetësojnë vetëm për atë me të cilin Ai është i kënaqur, dhe i tremben frikës ndaj Tij (se mos i ndëshkon). (El Enbija, 26-28)

Ata janë të shumëllojshëm; ata të cilët janë ngarkuar për ta bartur Arshin (Fronin Hyjnor), rojtarët e Xhenetit e të Xhehenemit dhe ata të cilët janë ngarkuar për ruajtjen e veprave të robërve. E dyta: besimi në melekët në mënyrë të hollësishme;

¹ Transmetoi Buhariu nr.22, nga hadithi i Ebu Seid el-Hudriut, Allahu qoftë i kënaqur me të!

që do të thotë: të besojmë në ata që Allahu dhe i Dërguari i Tij i kanë përmendur me emra; si: Xhibrilin, i ngarkuar me shpalljen hyjnore; Mikailin, i ngarkuar me shiun; dhe Malikun - rojtarin e Zjarrit dhe Israfilin, i cili është i ngarkuar për t'i fryrë surit (bririt). Ashtu siç përmenden në hadithe të sakta; si hadithi i cekur në Sahih nga Aishja (Allahu qoftë i kënaqur me të!) se Profeti ﷺ ka thënë:

«خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ».

“Melekët janë të krijuar prej dritës, kurse xhinët janë të krijuar prej flakës së zjarrit, ndërsa Ademi është krijuar prej asaj që ju është përshkruar (në Kuran).” (13)¹ E shënon Muslimi në "Sahihun", e tij.

Baza e tretë: Besimi në librat. Në këtë

bazë përfshihen dy çështje:

E para: besimi në librat hyjnorë në mënyrë të përgjithshme; që do të thotë se Allahu u zbriti libra profetëve dhe të dërguarve të Tij, për të sqaruar të vërtetën (se Ai meriton adhurimin) dhe për t'i ftuar njerëzit tek ajo, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

"Ne i çuam të dërguarit Tanë me prova të qarta

¹ Transmetoi Muslimi nr.2996 nga Aishja (Allahu qoftë i kënaqur me të)

dhe bashkë me ta zbritëm Librat (e shenjtë) dhe peshoren (e drejtësisë): që njerëzit të veprojnë drejt..." (El Hadid, 25) Allahu i Lartësuar thotë po kështu:

﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اُخْتَلَفُوا فِيهِ...﴾

"Dikur, të gjithë njerëzit përbënin një bashkësi të vetme. Pastaj Allahu dërgoi profetët me lajme të mira dhe paralajmërime. Bashkë me ata, Ai zbriti edhe Librin me të vërtetën, për t'i gjykuar njerëzit në çështjet për të cilat nuk pajtoheshin..." (El Bekare, 213)

E dyta: besimi në Librat në mënyrë të hollësishme; pra, të besojmë në Librat që Allahu i ka përmendur me emra, si: Tevratin, Inxhilin, Zeburin dhe Kuranin, dhe të besojmë se Kurani është më i miri dhe vula e tyre; ai është mbizotërues (shfuqizues) mbi ta dhe vërtetues i tyre. I tërë umeti e ka për obligim ta ndjekë dhe ta marrë për gjykatës atë, si dhe hadithet që vërtetohen nga i Dërguari i Allahut ﷺ; sepse Allahu i Lartësuar e dërgoi Profetin e Tij, Muhamedin ﷺ, si të dërguar të xhinët dhe njerëzit dhe ia zbriti këtë Kuran për të gjykuar me të mes tyre, dhe e bëri atë shërim për atë që ndodhet në gjokse, sqarues për çdo gjë dhe udhërrëfyes e mëshirë për besimtarët. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

"Ky Libër që kemi shpallur, është i bekuar, prandaj ndiqeni dhe druajuni kundërshtimit, në mënyrë që të mëshiroheni" (El Enam, 155) Po ashtu Allahu i Lartësuar thotë:

﴿...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيِينًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾

"Ne ta zbritëm ty Librin, si shpjegim për çdo çështje, si udhërrëfyes, si mëshirë dhe si lajm të mirë për myslimanët." (En Nahl, 89) Allahu i Lartësuar thotë:

﴿قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ۚ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي ۚ وَيُمِيتُ ۚ فَأَمِنُوٓا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ النَّبِيُّ الّٰذِي يُوْمِنُ
بِاللَّهِ وَكِتٰبِهِ ۚ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ﴾

"Thuaj (o Muhamed): 'O njerëz, unë jam i Dërguari i Allahut për të gjithë ju, i Atij që i përket sundimi i qiejve dhe i Tokës. Nuk ka zot tjetër të vërtetë veç Atij; Ai jep jetë dhe vdekje, prandaj besoni në Allahun dhe në të Dërguarin e Tij, Profetin që nuk di shkrim e lexim e që beson në Allahun dhe Fjalët e Tij! Shkoni pas tij, që të jeni në rrugën e drejtë!'" (El Araf, 158). Ajetet që përçojnë këtë kuptim janë të shumta.

Baza e katërt: Besimi në të dërguarit.

Kjo bazë po ashtu përmban dy çështje: E para: Besimi në të dërguarit në mënyrë të përgjithshme;

që do të thotë se ne besojmë se Allahu i Lartësuar u dërgoi robërve të Tij profetë nga mesi i tyre, si përgëzues, paralajmërues dhe thirrës në të vërtetën; kushdo që u përgjigjet, do të fitojë lumturi, e kush i kundërshton, do të dëshpërohet dhe do të pendohet. Profeti i fundit dhe më i miri është profeti ynë, Muhamedi, i biri i Abdullahut ﷺ, ashtu siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

"Çdo populli Ne i çuam një të dërguar (që u thoshte): "Adhuron Allahun dhe shmangni idhujt..." (En Nahl, 36) Allahu i Lartësuar thotë:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

"(Ne dërguam) të dërguar përgëzues dhe paralajmërues, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të dërguarve..." (En Nisa, 165) Allahu i Lartësuar thotë:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...﴾

"Muhamedi nuk është babai i askujt prej burrave tuaj, por është i Dërguari i Allahut dhe vula e profetëve..." (El Ahzab, 40)

Çështja e dytë: Besimi në të dërguarit në mënyrë të hollësishme; që do të thotë të besojmë në mënyrë të hollësishme dhe specifike ata të dërguar që Allahu i ka përmendur me emër ose është vërtetuar

nga i Dërguari i Allahut ﷺ përmendja e tyre me emër; si Nuhu, Hudi, Salihu, Ibrahim i e të tjerë – paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi ta, mbi familjet e tyre dhe mbi pasuesit e tyre.

Baza e pestë: besimi në Ditën e Fundit

Kjo bazë përmban:

Besimi në çdo gjë për të cilën Allahu dhe i Dërguari i Tij ﷺ kanë lajmëruar se do të ndodhë pas vdekjes; siç është sprova e varrit, dënimi dhe begatia në të, si dhe çfarë do të ndodhë në Ditën e Kiametit, prej tmerreve, vështirësive, Siratit (Urës), Peshores, llogaridhënies, shpërblimit, përhapjes së fletushkave (të veprave) mes njerëzve; ku do të ketë të tillë që do ta marrin librin me dorën e djathtë, me të majtën, ose pas shpine.

Në këtë gjithashtu përfshihet besimi në Kroin (ar. Haud) që i është dhënë Profetit tonë, Muhamedit ﷺ, besimi në Xhenet dhe Zjarr (të Xhehenemit), të parët e Allahut nga ana e besimtarëve dhe të folurit e Tij me ta, si dhe gjëra të tjera që kanë ardhur në Kuranin fisnik dhe Sunetin e vërtetë të të Dërguarit të Allahut ﷺ. Andaj, është obligim që të besohen të gjitha këto dhe të pohohen në mënyrën që e kanë sqaruar Allahu dhe i Dërguari i Tij ﷺ!

Baza e gjashtë: Besimi në kaderin.

Kjo bazë përfshin besimin në katër gjëra:

E para: besimi se Allahu i Lartësuar e di atë që ka

ndodhur dhe atë çfarë do të ndodhë; Ai i di gjendjet e robërve të Vet dhe e di furnizimin e tyre, jetëgjatësinë e tyre, veprat e tyre dhe çështje të tjera që lidhen me ta. Asgjë nuk i fshihet Atij. I madhëruar dhe i lartësuar është Ai! I Lartësuari thotë:

﴿...وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

"...dhe ta dini se Allahu është i Dijshëm për çdo gjë!" (El Bekare, 231) Gjithashtu i Lartësuari thotë:

﴿...لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾

"...që ju ta dini se Allahu është i Fuqishëm për çdo gjë dhe se Ai përfshin gjithçka në diturinë e Tij." (Et Talak, 12)

E dyta: Besimi se Allahu e ka shkruar çdo gjë që e ka paracaktuar dhe çdo gjë që ka vendosur ta zbatojë. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿١﴾﴾

"Ne e dimë sa prej tyre i merr toka, tek Ne është Libri që i ruan të gjitha." (Kaf, 4) Po ashtu i Lartësuari thotë:

﴿...وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ﴾

"...Ne e kemi llogaritur çdo gjë në një Libër të qartë." (Jasin, 12) I Lartësuari gjithashtu thotë:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى

اللَّهُ يَسِيرٌ ﴿١٠﴾

"A nuk e di ti, se Allahu di çdo gjë, që është në qiej e në Tokë? Të gjitha këto janë (shënuar) në Libër. Me të vërtetë, kjo është e lehtë për Allahun." (El Haxh, 70)

E treta: Besimi në dëshirën përmbushëse të Allahut; ajo që Ai do, ndodh, e ajo që Ai nuk do, nuk ndodh. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

"Allahu, me të vërtetë, bën çfarë të dëshirojë." (El Haxh, 18) Gjithashtu Allahu i Lartmadhëruar thotë:

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ ﴿٤٠﴾

"Vërtet, urdhri i Tij, kur Ai dëshiron diçka, është që t'i thotë asaj "Bëhu!" - dhe ajo bëhet." (Jasin, 82) Po ashtu Allahu i Lartësuar thotë:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ ﴿٢١﴾

"Por ju nuk mund të dëshironi, përveçse me vullnetin e Allahut, Zotit të botëve!" [Et-Tekvir: 29]

E katërta: (Besimi se) Allahu i Lartësuar i krijoi të gjitha qeniet, nuk ka Krijues tjetër pos Tij dhe nuk ka Zot përveç Tij, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ ﴿٢٢﴾

"Allahu është Krijuesi i çdo gjëje dhe Ai është Mbikëqyrës i çdo gjëje." (Ez Zumer, 62) Allahu i

Lartësuar thotë:

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا نِعِمَّتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنْتُمْ تُؤْفَكُونَ﴾

"O njerëz! Kujtoni dhuntinë e Allahut për ju! A ka ndonjë krijues, veç Allahut, i cili ju furnizon nga qielli dhe Toka? S'ka zot tjetër të vërtetë përveç Tij. Atëherë, si po largoheni ju?" (Fatir, 3)

Besimi në kaderin (paracaktimin) përfishin besimin në të gjitha këto katër gjëra, sikurse është besimi i ehlu sunetit dhe xhematit; ndryshe nga ata bidatçinj që mohojnë disa prej tyre.

Ndër çështjet e rëndësishme të besimit të vërtetë, të cilin e beson ehlu suneti, janë: dashuria, urrejtja, miqësia dhe armiqësia për hir të Allahut; kjo është: akidja e miqësisë dhe armiqësisë për hir të Allahut, e cila bën pjesë në besimin në Allahun e Lartësuar.

Prandaj besimtari i do besimtarët e miqësohet me ta, dhe i urren jobesimtarët e armiqësohet me ta. Në krye të besimtarëve të këtij umeti (popullit musliman) janë shokët e të Dërguarit të Allahut ﷺ, siç është e pranuar te Ehli suneti dhe xhemati, të cilët miqësohen me ta dhe besojnë se ata janë njerëzit më të mirë pas profetëve, bazuar në thënien e Profetit ﷺ:

«خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يُلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يُلُونَهُمْ».

“Gjenerata ime janë njerëzit më të mirë, pastaj pasardhësit e tyre, pastaj pasardhësit e këtyre.”¹ E shënojnë Buhariu dhe Muslimi.

Ata besojnë se më i miri prej tyre është Ebu Bekri, pastaj Umeri, pastaj Uthmani e pastaj Aliu (Allahu qoftë i kënaqur me ta!). Ndërkaq, pas tyre janë pjesa tjetër e mbetur nga dhjetëshja (e përgëzuar me Xhenet), e pastaj sahabët e tjerë (Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë!). Ata heshtin ndaj çdo konflikti që ka ndodhur mes sahabëve dhe besojnë se ata ishin muxhtehidë (kanë bërë të pamundurën për t'ia qëlluar) në këtë mes: kush ia ka qëlluar, do t'i ketë dy shpërblime (të përpjekjes dhe që ia ka qëlluar së vërtetës), e kush ka gabuar, do të ketë një shpërblim (atë të përpjekjes).

Ata e duan ehli bejtin e (familjen profetike të) të Dërguarit të Allahut ﷺ, respektivisht ata që besuan në Profetin ﷺ; i miqësojnë dhe miqësojnë dhe respektojnë gjithashtu edhe gratë e të Dërguarit të Allahut ﷺ, nënat e besimtarëve dhe i luten Allahut që të jetë i kënaqur me të gjitha ato. Ata po ashtu distancohen nga rruga e rafidinjtë (shiitëve), të cilët i urrejnë shokët e të Dërguarit të Allahut ﷺ, i fyejnë dhe shkojnë në ekstrem në raport me familjen profetike, duke i ngritur mbi statusin e tyre

¹ Transmetuan Buhariu nr. 3651 dhe Muslimi nr. 2533, nga hadithi i Abdullah ibn Mes'udit (Allahu qoftë i kënaqur prej tij)

që Allahu i Lartmadhëruar ua dha. Gjithashtu distancohen nga rruga e nasibinjve (si havarixhët etj), të cilët e lëndojnë (dhe e armiqësojnë) familjen profetike me fjalë ose me vepra.

Gjithçka që përmendëm: përfshihet në besimin e vërtetë, me të cilin Allahu e dërgoi të Dërguarin e Tij, Muhamedin ﷺ; dhe është besimi që duhet ta besojmë, të kapemi fort pas tij, ta jetësojmë dhe të ruhem nga ajo që bie ndesh me të; njëherazi është besimi i grupit të shpëtuar, ehlu sunetit dhe xhematit, për të cilët Profeti ﷺ ka thënë:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ، حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ».

“Një grup njerëzish nga umeti im do të vazhdojnë të jenë triumfues në të vërtetën, e, ata që i tradhtojnë, nuk mund t’i dëmtojnë aspak, derisa të vijë caktimi i Allahut e ata do të jenë po në atë gjendje.”¹ Në një transmetim tjetër thuhet:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ مَنْصُورَةً».

“Një grup njerëzish nga umeti im do të vazhdojnë të jenë triumfues në të vërtetën”², Profeti

¹ E shënon Muslimi nr.1920, nga hadithi i Theubanit, Allahu qoftë i kënaqur me të!

² E shënon Ibën Maxheja nr. 3952, nga hadithi i Theubanit (Allahu qoftë i kënaqur me të), dhe e kanë vlerësuar të saktë Ibn Hibani nr. 6714 dhe Hakimi nr. 8653.

ﷺ gjithashtu ka thënë:

«افْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلَى إِحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَافْتَرَقَتِ النَّصَارَى عَلَى اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَاسْتَفْتَرَقُوا هَذِهِ الْأُمَّةَ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً فَقَالَ الصَّحَابَةُ: مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي.»

“Hebrenjtë janë ndarë në shtatëdhjetë e një grupe, të krishterët në shtatëdhjetë e dy grupe, ndërsa umeti im do të ndahet në shtatëdhjetë e tri grupe; të gjitha do të jenë në Zjarr, përveç njërit.” Sahabët i thanë: “Cilët janë ata, o i Dërguari i Allahut?” Tha: “Ata janë ata të cilët janë në atë rrugë që jam unë dhe shokët e mi.”¹

Besimet që bien ndesh me besimin e vërtetë.

Sa u përket atyre që kanë devijuar nga ky besim dhe ndjekin të kundërtën e tij, ata janë të shumtë. Në mesin e tyre ka adhurues të idhujve, melekëve, evliave, xhinëve, pemëve, gurëve etj. Të tillët nuk iu përgjigjën thirrjes së të dërguarve, përkundrazi i kundërshtuan dhe u treguan inatçorë ndaj tyre, ashtu siç bënë kurejshët dhe fiset arabe me Profetin tonë, Muhamedin ﷺ. Ata u kërkonin zotave të tyre që t’ua plotësonin nevojat, t’ua shëronin të sëmurët

¹ E shënoi Tirmidhiu nr. 2641, nga hadithi i Abdullah ibn Amrit - Allahu qoftë i kënaqur me të. Munavi në Fejdul-Kadir (5/347) ka thënë: "Në të është Abdurrahman ibn Zijad el-Ifriki; Dhehebiu ka thënë: 'E kanë cilësuar të dobët'." Dhe e cilësoi të saktë Albani në Sahihu-l-Xhami' nr. 5343.

dhe t'u jepnin fitore mbi armiqtë; ata thernin (kurban) për ta e zotoheshin në emër të tyre. Kur i Dërguari ﷺ i kritikoi për këtë dhe i urdhëroi që të adhurojnë vetëm Allahun, atëherë ata u habitën, refuzuan e thanë:

﴿أَجْعَلِ الْأِلَهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ﴾

"A mos kërkon ai, që të gjithë zotat t'i bëjë një Zot të Vetëm? Vërtet që kjo është një gjë e çuditshme!" (Sad, 5)

Profeti ﷺ vazhdimisht i ftonte për tek Allahu dhe ua tërhiqte vërejtjen nga shirku, ua shpjegonte realitetin e asaj tek e cila thirrreshin, derisa Allahu i udhëzoi ata që i udhëzoi nga mesi i tyre. Më pas u futën në fenë e Allahut grupe-grupe, kështu që feja e Allahut ngadhënjeu mbi të gjitha fetë, pas një thirrjeje të vazhdueshme dhe një përpjekjeje të gjatë nga i Dërguari i Allahut ﷺ dhe shokët e tij (Allahu qoftë i kënaqur me ta!) dhe ata që i pasuan ata në mirësi (tabiinët). Pastaj gjendja ndryshoi dhe mbizotëroi injoranca mbi shumicën e njerëzve, derisa shumica e tyre u kthyen në fenë e xhahilietit (periudhën paraislame, para se të vijë Profeti ﷺ), duke e tepruar në raport me profetët e evliatë, duke iu lutur atyre, duke kërkuar ndihmë prej tyre dhe duke kryer lloje të ndryshme të shirkut. Të tillët nuk e dinin domethënien (e shehadetit) "la ilahe il-lallah - nuk ka Zot që meriton adhurimin me të

drejtë pos Allahut", siç e dinin jobesimtarët arabë domethënien e saj. Allahut i kërkojmë ndihmë!

Ky shirk vazhdoi të përhapet në mesin e njerëzve deri në kohën tonë, për shkak të mbizotërimit të injorancës dhe periudhës së largët me atë të epokës profetike.

Dyshimet e këtyre të mëvonshmëve janë po ato të atyre të mëhershëmëve, fjala vjen:

﴿...هَؤُلَاءِ شَفَعْنَا عِنْدَ اللَّهِ...﴾

"Këta janë ndërmjetësit tanë te Allahu" (Junus, 18), Po ashtu, fjala e tyre:

﴿...مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى...﴾

"Ne u lutemi atyre vetëm që të na afrojnë tek Allahu" (Ez Zumer, 3) Allahu e ka hedhur poshtë këtë dyshim dhe e bëri të qartë se kushdo që adhuron dikë tjetër krahas Allahut, kushdo qoftë ai, ka bërë ortak me Të dhe ka mohuar, sikurse thotë Allahu i Lartësuar:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعْنَا

عِنْدَ اللَّهِ...﴾

"Ata adhurojnë në vend të Allahut atë që as nuk u bën dëm, as nuk u sjell dobi dhe thonë: 'Këta janë ndërmjetësit tanë te Allahu'" (Junus, 18) Allahu i Lartësuar iu kundërpërgjigj me fjalën e Tij:

﴿قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى

Thuaje: "A po i tregoni Allahut për diçka që Ai nuk e di në qiej dhe në Tokë?!" Qoftë i lavdëruar Ai dhe i lartësuar mbi gjithçka që ia shoqërojnë Atij (në adhurim)! (Junus, 18)

Pra, Allahu i Lartësuar sqaroi në këtë ajet se adhurimi i dikujt tjetër përveç Tij, qofshin ata profetë apo evlija, apo të tjerë, është shirk i madh, edhe nëse vepruesit e tij e quajnë ndryshe. Allahu i Lartësuar thotë:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ...﴾

"...Sa për ata që marrin mbrojtës të tjerë, përveç Tij, duke thënë: 'Ne u lutemi atyre vetëm që të na afrojnë tek Allahu'" (Ez Zumer, 3) Pastaj Allahu i Lartësuar iu kundërpërgjigj me fjalën e Tij:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ

كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

"Allahu me siguri që do t'i gjykojë për mospajtimet që kanë pasur. Vërtet, Allahu nuk e udhëzon atë që është gënjeshtar e mohues." (Ez Zumer, 3)

Me këtë Allahu i Lartësuar e bëri të qartë se adhurimi që ata ia kushtojnë dikujt tjetër pos Tij, qoftë me lutje, frikë, shpresë dhe të ngjashme me këto, është mosbesim (kufër) ndaj Tij. Gjithashtu i përgënjeshtroi kur thanë se zotat e tyre i afrojnë tek

Allahu.

Ndër bindjet e mosbesimit (kufrit) që e kundërshton besimin e vërtetë dhe nuk është në përputhje me atë që sollën profetët (alejhim selam) është edhe ajo që besojnë ateistët e kësaj epoke, përfshirë këtu pasuesit e Marksit, Leninit dhe predikuesve të tjerë të ateizmit dhe mosbesimit, pa marrë parasysh a e quajten këtë socializëm, komunizëm, baathizëm apo me ndonjë emër tjetër, sepse një nga parimet e këtyre ateistëve është: "Zoti nuk ekziston, jeta është thjesht materie."

Prej parimeve të tyre është mohimi i ringjalljes, mohimi i Xhenetit e i Xhehenemit dhe mohimi i të gjitha feve. Kushdo që i shikon librat e tyre dhe e studion gjendjen e tyre, do ta kuptojë bindshëm, pa kurrfarë dyshimi, se kjo bindje është në kundërshtim me të gjitha fetë dhe i çon ithtarët e saj drejt pasojave më të këqija në këtë botë dhe në botën tjetër.

Po ashtu ndër bindjet që e kundërshtojnë të vërtetën është ajo që besojnë disa sufistë, se disa nga ata që ata i quajnë evlia janë pjesëmarrës me Allahun në planifikimin (e gjërave) dhe se ata menaxhojnë punët e universit; të tillët ata i quajnë: aktabë, eutadë dhe agvathë, e emra të tjerë që i shpikën për zotat e tyre. Kjo bindje është shirk në rububije, madje konsiderohet si një nga llojet më të shëmtuara të shirkut ndaj Allahut të Lartësuar.

Kushdo që e vështrojnë me kujdes shirkun e të parëve nga njerëzit e xhahilijes (koha e injorancës) dhe e krahason me shirkun e përhapur mes të mëvonshmëve, do të gjejë se shirku i të mëvonshmëve është më i madh dhe më i rëndë; sqarimi i kësaj është si vijon: Sepse jobesimtarët arabë në kohën e injorancës (xhahilijetit) dalloheshin për dy çështje: E para: se ata nuk i bënë ortak Allahut në rububije (atributet e të qenurit zot), por i bënë shirk vetëm në adhurim; ngase ata e pohonin rububijen për Allahun e Vetëm, ashtu siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ...﴾

"Nëse i pyet ata se kush i ka krijuar, me siguri që ata do të thonë: "Allahu..." (Ez Zuhruf, 87) Po ashtu, Allahu i Lartësuar thotë:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾﴾

"Thuaj: 'Kush ju ushqen nga qielli dhe Toka? Kush mundëson të dëgjuarit dhe të parët? Kush mund të nxjerrë të gjallën nga e vdekura dhe të vdekurën nga e gjalla? Kush i drejton gjërat?' Ata do të thonë 'Allahu'. E ti (o Muhamed) thuaj: 'Atëherë, përse nuk e keni frikë Atë?'" (Junus, 31) Ajetet që përcjellin këtë kuptim janë jashtëzakonisht shumë.

E dyta: Shirku i tyre në adhurim nuk ishte i përhershëm; ai ndodhte vetëm në kohë mirëqenieje, ndërsa në kohë fatkeqësie ata i përkushtoheshin singërisht adhurimit të Allahut, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿إِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ

يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾﴾

"Kur hipin në anije, ata i luten Allahut të singërtë në adhurimin e Tij, por kur Ai i sjell në tokë shëndoshë e mirë, menjëherë ata i veshin Atij ortakë (në adhurim)" (El Ankebut, 65)

Sa u përket mushrikëve (idhujtarëve) të mëvonshëm, ata ua kaluan të parëve në dy aspekte: Ana e parë: shirku i disave prej tyre në teuhidin e zotërimit të (rububijes së) Allahut. E dyta: Shirku i tyre në kohë mirëqenie dhe në kohë fatkeqësie. Këtë gjë e di ai që është përzier me ta dhe e ka vëzhguar gjendjen e tyre, si dhe e ka parë se çfarë bëjnë te varri i Husejnit, Bedeviut dhe të tjerëve në Egjipt; te varri i Ajderusit në Aden; te varri i Hadit në Jemen; te varri i Ibn Arabiut në Sham; te varri i shejh Abdulkadër Xhejlanit në Irak dhe në varre të tjera të njohura, ndaj të cilëve popullata e thjeshtë e ka tepruar dhe shumë të drejta të Allahut të Lartmadhëruar atyre ua kanë kushtuar. Të paktë janë ata që ua tërheqin vërejtjen dhe ua sqarojnë atyre realitetin e teuhidit (monoteizmit) me të cilin

Allahu e dërgoi Profetin e Tij (Muhamedin) ﷺ dhe para tij profetët e tjerë (alejhim es salatu ues selam). Të Allahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi!

Po ashtu prej bindjeve që e kundërshtojnë besimin e vërtetë në kapitullin e emrave dhe cilësive (të Allahut) janë besimet e bidatçinjve, si xhehminjtë, mutezilinjtë dhe ata që ndjekin rrugën e tyre në mohimin e cilësive të Allahut të Lartmadhëruar, e refuzimin e cilësive të përsosura që Allahu ia ka atribuuar vetes së Tij, dhe duke e përshkruar Atë me cilësitë e gjërave të paqena, të ngurta dhe të pamundura. Qoftë i lavdëruar e i lartësuar Ai nga ajo që thonë ata!

Këtu përfshihen edhe ata që mohojnë disa cilësi e pohojnë disa të tjera; siç është doktrina e esharinjve. Këta janë të detyruar që në raport me cilësitë që pohuan, të kenë të njëjtin qëndrim që patën ndaj cilësive që mohuan, të cilat i braktisën, i mohuan dhe i interpretuan. Me këtë që bënë, ata kundërshtuan argumentet fetare e racionale dhe ranë në një kontradiktë të qartë.

Sa i përket ehli sunetit dhe xhematit, ata ia pohuan Allahut të Lartësuar në formë të përkryer cilësitë që Ai ia pohoi Vetes ose ia pohoi Atij i Dërguari i Tij, Muhamedi ﷺ. Ata e lartësuan dhe e dëlirësuan nga përngjasimi me krijesat e Tij, me një lartësim e dëlirësim, larg njollave të mohimit e refuzimit. Pra, ata vepruan sipas të gjitha

argumenteve e nuk i shtrembëruan ose refuzuan, si dhe shpëtuan nga kontradikta në të cilën ranë të tjerët, - siç u shpjegua më lart.

Kjo është rruga e shpëtimit dhe lumturisë, në këtë botë dhe në botën tjetër. Kjo është udha e drejtë që e ndoqën të parët dhe imamët e këtij umeti, e brezat e fundit të këtij umeti nuk i përmirëson veçse ajo që i përmirësoi të parët e tij, respektivisht ndjekja e Kuranit dhe Sunetit, si dhe braktisja e gjërave që bien ndesh me Kuranin dhe Sunetin. E lusim Allahun e Lartësuar që ta udhëzojë umetin, t'i shtojë në mesin e tij thirrësit e udhëzimit, si dhe t'u japë sukses udhëheqësve e dijetarëve të muslimanëve që ta luftojnë shirkun, ta eliminojnë atë dhe të paralajmërojnë nga mjetet që çojnë drejt tij... Ai, me të vërtetë, i dëgjon të gjitha lutjet dhe është afër. Vetëm Allahu është Dhënësi i suksesit; Na mjafton Allahu, sa Mbrojtës i mirë është Ai! Dhe nuk ka fuqi as forcë veçse me Të. Salavatet dhe selamet qofshin për robin dhe të Dërguarin e Tij, Profetin tonë, Muhamedin, familjen dhe shokët e tij!

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

